În cadrul *Secției de artă*, numărul comunicărilor a fost mai restrîns, dar ele au îmbrățișat o problematică largă axată numai pe aspecte locale, de ieri și de azi, ale artei bănățene : studii de istorie a muzeografiei (Stela Radu, Timișoara — *Sigismund Ormos. Contribuții la muzeografia bănățeană*), studii asupra unor valoroase piese din patrimoniul muzeului timișorean (Rodica Medeleț, Timișoara — *Considerații asupra unor desene și gravuri din colecția Muzeului Banatului, legate de opera lui A. Dürer*; Annemarie Podlipny, Timișoara — *O pictură de Jan Fyt la Muzeul Banatului*) sau preocuparea pentru studierea patrimoniului total, înglobînd și monumentele, reprezentată de comunicarea-fișă științifică de monument prezentată ca mostră de muzeografii timișoreni Adriana Buzilă și Nicolae Secară (*Repertoriul științific al monumentelor de arhitectură din jud. Timiș pînă în sec. XVIII*). În aceeași sferă se înscrie și comunicarea lui Viorel Țigu, Timișoara — *Grigorie zugravul. Contribuție privind icoanele bănățene din secolul XVIII.*

O altă temă importantă a unui grup de comunicări a constituit-o problematica legată de existența, în deceniile III—IV, a unei școli superioare de artă la Timișoara și relevarea unor aspecte din viața și creația unora dintre reprezentanții ei : Alexandru Popp, Anastase Demian, Aurel Ciupe, Iuliu Podlipny, de către muzeografii clujeni Gheorghe Mindrescu și Peter Kiss și de către profesorul din Iași, Ioan Popovici, fost elev al școlii.

Discuțiile au subliniat atît contribuția comunicărilor la studiul istoriei artelor în Banat, cît și necesitatea aprofundării cunoașterii tuturor aspectelor artei locale, de la cea medievală pînă la cea contemporană.

În cadrul *Secției de științele naturii* s-a constatat aceeași preocupare de abordare a aspectelor locale, bănățene, ale problemelor, cu atît mai mult cu cît marea majoritate a celor înscrișii cu comunicări erau timișoreni. În acest context, sînt de menționat : Elena Stratul — *Analiza statistică a herbarului Muzeului Banatului și posibilitățile de valorificare a potențialului existent*, Nicolae Vlaicu — *Flora Banatului în contextul florei R. S. România*; Emil Nadra — *Completarea colecției ornitologice a Muzeului Banatului cu Hirundo rupestris Scopoli, specie nouă pentru ornitofauna României.*

Tereza SINIGALIA

EXPOZIȚIA JUBILIARĂ „MUZEELE CAPITALEI LA A 25-A ANIVERSARE A REPUBLICII"

Deschisă la 19 decembrie 1972, sub auspiciile Comitetului de cultură și educație socialistă al municipiului București, expoziția — realizată de un colectiv de muzeografi, cu concursul tuturor instituțiilor muzeale din capitală — s-a situat în rîndul numeroaselor manifestări culturale prin care cel dintîi oraș al țării a sărbătorit 25 de ani de la proclamarea Republicii. Principalul obiectiv al expoziției, prima de acest fel realizată pînă acum, a fost acela de a prezenta într-o sinteză cît mai cuprinzătoare rezultatele cele mai semnificative obținute de specialiștii din muzeele bucureștene în ultimul sfert de veac, în condițiile calitativ superioare create muncii lor odată cu instaurarea unei forme de guvernămînt corespunzătoare transformărilor revoluționare ale țării.

Pornind de la ideea continuității, a respectului față de tradiție și a valorificării creatoare a legatului muzeistic al trecutului Bucureștilor, dar, totodată, pentru a pune în lumină mai pregnant semnificația înnoirilor fundamentale realizate în anii Republicii, prima sală a expoziției a fost consacrată istoricului dezvoltării muzeelor bucureștene în perioada premergătoare lui August'44. Cu ajutorul unei selecții de fotografii și de documente de epocă, au fost subliniate etapele marcante ale acestui lent proces de dezvoltare : înființarea — în 1834 — a primului muzeu din capitală, Muzeul Național de la Colegiul Sf. Sava, din trunchiul căruia s-au desprins, 31 de ani mai tîrziu, trei importante unități muzeale cu profile distincte — Muzeu de științe naturale, cel de Antichități și Pinacoteca Statului ; creșterea numerică și diversificarea muzeelor de-a lungul următorilor ani, consecință, în cea mai mare măsură, a inițiativei și activității pasionate a unor personalități luminate ale culturii românești, cărora expoziția le-a consacrat un capitol special. Legat de aceasta, a fost prezentată și importanța națională și internațională a unor muzee bucureștene-pilot, ca și valoarea teoretică și practică a celor dintîi noțiuni de muzeologie și a primelor publicații de specialitate.

Expunerea din prima sală, completată cu istoricul muzeelor capitalei în această perioadă și cu prezentarea unor reproduceri după gravuri și desene inspirate de Bucureștii perioadei 1834—1944, continuă cu imagini fotografice consemnînd distrugerile provocate muzeelor de bombardamentele hitleriste și se încheie cu sublinierea momentului istoric al actului eliberator de la 23 August, căruia i-au urmat primele decrete privind reorganizarea pe baze noi a conținutului vieții muzeale.

La începutul celei de-a doua săli — consacrată în întregime relevării succeselor muzeografiei bucureștene în cei 25 de ani sărbătoriți — o suită de capitole au menționat creșterea de 4 ori a numărului muzeelor deschise publicului și a spațiilor destinate expozițiilor permanente, creștere însoțită de aceea a numărului de specialiști (al căror total a sporit de 9 ori) și de aceea a patrimoniilor

https://biblioteca-digitala.ro

(de peste 25 de ori). Grafice și fotografii au ilustrat în continuare alte idei ale expoziției, decurgînd din îndeplinirea sarcinilor fundamentale ale muzeelor: contribuția specialiștilor din aceste instituții la activitatea de cercetare științifică, realizări în munca de conservare și restaurare a patrimoniilor conform normelor muzeografiei moderne, valorificarea obiectelor muzeale prin expozițiile de bază și temporare de diferite tipuri, relațiile muzeelor cu publicul în toată bogăția lor de conținut și varietate de forme. Expoziția a urmărit de asemenea să reliefeze rolul muzeelor capitalei ca centre metodologice pentru unitățile similare din țară, evidențiind contribuția lor de ordin teoretic și practic la organizarea a numeroase muzee și expoziții în alte orașe. Un accent special a fost pus în expoziție pe realizările obținute de muzeele bucureștene ca factori activi în munca de educație patriotică și culturală a publicului lor, a cărui cifră a depășit în ultimii 25 de ani pe aceea a întregii populații a țării.

Ampla dezvoltare a rețelei de muzee din capitală a fost sugerată grafic prin harta amplasării acestora pe teritoriul orașului în momentul actual și printr-un arbore genealogic, precizînd linia ascendentă urmată de muzeografia bucureșteană de-a lungul a aproape 140 de ani de existență și în special în ultimul sfert de secol, martor al unei promițătoare înfloriri a acesteia.

Creșterea prestigiului internațional al muzeelor bucureștene în această rodnică perioadă a fost demonstrată în concluzia expoziției prin menționarea variatelor raporturi profesionale cu instituții similare străine, care le-au situat pe acelea din capitală în raza de interes și atenție a preocupărilor muzeografice mondiale.

Meritorie în primul rînd prin conținutul de idei și constituind în acest sens un prețios punct de reper pentru viitoare manifestări similare, expoziția a fost deschisă timp de cîteva săptămîni la Muzeul Satului, care a găzduit-o.

Marcela SĂNDULESCU

ANIVERSÎND UN SFERT DE VEAC DE LA PROCLAMAREA REPUBLICII

În cadrul manifestărilor și acțiunilor ce au premers a 25-a aniversare a proclamării Republicii, Muzeului de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, i-au revenit sarcini sporite și complexe, legate în primul rînd de munca de cercetare în vederea îmbogățirii colecțiilor, de organizarea unor expoziții interne și externe și de sprijinirea cu materiale muzeistice a unor întreprinderi și instituții.

În cele ce urmează ne vom referi la pregătirea unor expoziții interne și în străinătate.

Sarcina de bază ce a revenit muzeului din acest punct de vedere a fost alcătuirea unor expoziții volante în toate cele 13 țări socialiste, avînd ca temă: „25 de ani de la proclamarea republicii în România".

În aceste expoziții au fost prezentate pe circa 35 panouri imagini simbolice ale idealului republican, ale desfășurării procesului istoric revoluționar începînd cu victoria Insurecției de la 23 August 1944, care a creat condiții favorabile luptei maselor pentru republică, și continuînd cu marile momente istorice ce au urmat actului de la 30 decembrie 1947. Ponderea principală a materialului expus a fost axată pe realizările obținute în cei 25 de ani de poporul român sub conducerea partidului comunist, în toate domeniile de activitate, cît și perspectivele trasate de Congresul al X-lea și ultima Conferință Națională a P.C.R. din iulie 1972. Un capitol aparte, dar care s-a circumscris în componența tematică, l-a constituit prezentarea relațiilor bilaterale.

În cadrul acestor manifestări organizate peste hotare un volum deosebit de muncă a fost depus pentru realizarea expoziției „25 de ani de la proclamarea republicii în România", care a fost deschisă la Muzeul Revoluției din Moscova. Concepută de altfel ca principala expoziție istorică-documentară organizată de țara noastră peste hotare în cinstea acestui eveniment, expoziția a inclus în 6 săli, în afară de documente și fotografii istorice, un număr impresionant de afișe politice, diapozitive, hărți, cărți social-politice și beletristice, obiecte de artizanat, ceramică populară, pliante și broșuri turistice etc.

De de altă parte, cîțiva membrii ai colectivului nostru au participat la organizarea, împreună cu muzeografii secției de istorie contemporană de la Muzeul de istorie a R. S. România, a expoziției „25 de ani de la proclamarea Republicii".

În afara acestor lucrări de amploare, în incinta instituției noastre, în cea de-a IX-a sală, acolo unde este prezentat monumental actul de la 30 Decembrie 1947, s-a organizat în cîteva vitrine o expoziție documentară deosebit de interesantă din punct de vedere al exponatelor prezentate.

Alături de documente și fotografii ce redau convingător momentul de deosebită semnificație istorică — proclamarea Republicii în România — sînt expuse obiecte originale ce au aparținut membrilor Prezidiului Provizoriu al Republicii Populare, format în seara zilei de 30 Decembrie 1947, din: C. I. Parhon, președinte, M. Sadoveanu, Șt. Voitec, Gh. Stere și Ion Niculi, membri.

Vizitatorul care pășește pragul acestei săli este atras în primul rînd de obiectele expuse dintre care amintim primul microscop al savantului C. I. Parhon, carnetul său de deputat în Marea Adunare Națională, ochelari, geantă, carte de vizită, fotografii originale din tinerețe. Este expus în manuscris

https://biblioteca-digitala.ro